

Remissyttrande avseende anmälan om åtgärder inom Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund och Fladen.

Kammarkollegiet anser att det underlag som ingivits av Greenpeace inte innehåller en närmare beskrivning av hur de föreslagna åtgärderna ska genomföras, vilket innebär svårigheter för hur åtgärderna ska bedömas från ett rättsligt perspektiv.

Åtgärder inom Svenskt territorium*Rådighet*

Kammarkollegiet erinrar om att den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd i vattenområde måste ha rådighet till det. Kammarkollegiet är den myndighet som meddelar behövligt rådighetstillstånd.

Tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken

En bedömning bör göras av om den aktuella verksamheten, till den del den kommer att utföras på svenskt territorium, är tillståndspliktig vattenverksamhet enligt miljöbalken. Enligt 11 kap. 2 § p 1 miljöbalken utgör vattenverksamhet uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pålning i vattenområden, bortledning av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge.

Greenpeace avsikt är att områdets gynnsamma bevarandestatus ska upprätthållas. Den aktuella åtgärden syftar emellertid, enligt ett objektiva synsätt, till att också ändra vattnets djup på de punkter där stenar läggs ut och därmed bottenstrukturen i sin helhet. Resultatet av en sådan åtgärd blir att trålning förhindras. Åtgärden kan anses vara en form av fyllning i ett vattenområde.

Om åtgärderna inte bedöms såsom fyllning syftar dessa ändå till att förändra vattnets djup eller läge. Åtgärderna utgör sålunda även med detta synsätt vattenverksamhet. Mot detta synsätt skulle kunna anföras att sökandens avsikt med åtgärden inte är att förändra vattnets djup eller läge utan att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus genom att förhindra trålning.

Vad verksamheten syftar till ska emellertid enligt Kammarkollegiets mening bedömas ur ett objektiva perspektiv. Sökandens subjektiva syfte med

2009-04-15

Dnr 22-3760-2009
Ert Dnr 511-3917-09

verksamheten eller åtgärden ska vid bedömningen av 11 kap. 2 § 1p miljöbalken inte påverka bedömningen av om verksamheten eller åtgärden omfattas av definitionen. Kammarkollegiet anser att det är den faktiska objektiva inverkan på miljön av verksamheten eller åtgärden, som är av betydelse för bedömningen. På de platser där stenblock läggs ut kommer vattnets djup att förändras. Därmed omfattas åtgärden som kommer att vara av stadigvarande karaktär av definitionen för vattenverksamhet.

Kammarkollegiets önskar påpeka att det inte finns någon rättspraxis där ovan fråga har bedömts. Däremot finns avgöranden från miljödomstolarna, där dumpning av avfall, vilka kan få samma effekter som fyllning m.m. i vattenområden, inte har bedömts såsom vattenverksamhet.

Vattenverksamhet är tillståndspliktig enligt miljöbalken om det inte är uppenbart att verksamheten är av en sådan art att den varken kommer att skada allmänna eller enskilda intressen (11 kap. 9 och 12 §§ miljöbalken). Den aktuella verksamheten kan antas skada det allmänna fiskeintresset, vilket också utgör en del av syftet med verksamheten.

Verksamheten torde inte vara anmälningspliktig enligt förordningen om vattenverksamheter. Såvitt kollegiet kan bedöma av tillgängligt underlag kommer åtgärderna att uppta en yta större än 3000 kvadratmeter.

Tillståndsplikt enligt 7 kap miljöbalken

Åtgärder som riskerar att på ett betydande sätt påverka miljön i ett Natura 2000 område omfattas av tillståndsplikt, 7 kap. 28 a § miljöbalken. Tillstånd krävs dock inte för verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området, 7 kap. 28 a § miljöbalken andra stycket.

Det framgår inte närmare av förarbetena till bestämmelsen när undantaget i 7 kap 28 a andra stycket är tillämpligt. Av 16 § förordningen om områdesskydd framgår att myndigheter inom ramen för sina befogenheter och ansvarsområden har att vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga med hänsyn till det skyddsintresse som föranlett att ett område förtecknats som Natura 2000 område. Greenpeace har inte behörighet att sköta eller förvalta Natura 2000-områden. Mot denna bakgrund torde inte undantaget i 7 kap. 28 a § andra stycket miljöbalken vara tillämpligt i det här aktuella fallet.

En bedömning av huruvida de aktuella åtgärdernas inverkan på området är tillståndspliktiga, dvs en bedömning av huruvida åtgärderna riskerar att på ett betydande sätt påverka miljön i områdena negativt får göras inom ramen för upprättande av MKB m.m. enligt 6 kap. 7 § miljöbalken sista stycket.

Konsekvenser av tillståndsplikt

Det är ytterst sökanden som själv har att bedöma om verksamheten är tillståndspliktig enligt miljöbalken. Om verksamhetsutövaren vidtar tillståndspliktig åtgärd utan tillstånd följer straffansvar.

2009-04-15

Dnr 22-3760-2009
Ert Dnr 511-3917-09

Vid en tillståndsansökan enligt balken ska ansökan omfatta de krav som ställs på en sådan ansökan enligt miljöbalken, jmf 22 kap. 1 § miljöbalken.

Åtgärder inom Sveriges ekonomiska zon

Stora delar av de aktuella Natura 2000 områdena ligger i Sveriges ekonomiska zon. Till den del verksamhet eller åtgärder kommer att utföras inom Sveriges ekonomiska zon gäller lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon. Enligt Kammarkollegiets bedömning bör de planerade åtgärderna inte kräva särskilt tillstånd enligt 5 § den lagen.

Av 7 kap. 32 § miljöbalken följer att reglerna om särskilda skyddade områden ska tillämpas även i Sveriges ekonomiska zon. Det som ovan anförts gällande tillståndsfrågor gäller sålunda även inom den ekonomiska zonen. Länsstyrelsen har de befogenheter som behövs för verkställighet och tillsyn av att bestämmelserna om särskilda skyddade områden i 7 kap miljöbalken följs och utgör även tillståndsmyndighet, om de aktuella åtgärderna bedöms såsom tillståndspliktiga. Redan risk för betydande påverkan på miljön i ett Natura 2000-område innebär tillståndsplikt. Länsstyrelsen bör förelägga sökanden att inkomma med de närmare uppgifter som behövs för att bedöma om tillståndsplikt enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken gäller för det aktuella projektet samt en miljökonsekvensbeskrivning och utredning som behövs för prövning av 7 kap. 28 b och 29 §§ miljöbalken.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Bertil Kallner i närvaro av, kammarråden Gunnar Edenman och Torgny Norberg samt advokatfiskalerna Nils Leine och Karolina Ardesjö Lundén, föredragande.

Bertil Kallner

Karolina Ardesjö Lundén

2009-04-15

Dnr 22-3760-2009
Ert Dnr 511-3917-09

2009-04-15

Dnr 22-3760-2009
Ert Dnr 511-3917-09